

Un număr vechi 1 leu

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICA — FINANȚE

DIRECTOR : D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR : I. N. CESĂRESCU

ABONAMENTUL

pe an 30 lei; 6 luni 16 lei; 3 luni 8 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Strălnăitatea : 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E

de două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una însinte

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BUCURESCI6, Splaiul Brâncoveanu Voevod, 6
Vis-à-vis de Palatul Justiției

S U M A R :

Influența sa înrâurirea asupra civilului a lucrului judecat în penal, (urmare) de d-l D. Alexandresco.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ :

Inalta Curte de casație, s. II: *Societatea Lotru și Ad-ția financiară de Vâlcea* (fiscal).

Idem: *Vasile Bădescu cu D. Ath. Țico*, (urmărire imobiliară).

Tribunalul Neamț: *M. T. Mandrea cu D-r Emanoil Kugler*, cu o observație.

Trib. Dolj. s. comere. și de notariat: *Nae Petcu Ion și P. Pe-risoreanu cu Soc. uzinei electr. din Craiova*, cu o observație.

Spiritul de transacțiune și arbitrarul de d. E. M. Sculi.

Bibliografie.

Influența sa înrâurirea asupra civilului a lucrului judecat în penal

(Urmare)

II

Am văzut în două studii consecutive⁽¹⁾ că, în principiu, decizia pronunțată în civil nu are nici o înrâurire asupra acelei care urmează a se da mai târziu în penal. Ce trebuie să decidem în ipoteza inversă? Lucrul judecat în penal are el vr'o înrâurire asupra deciziunii care se va da mai târziu pe cale civilă? Cu alte cuvinte, achitarea preventivului său acuzatului împedecă ea exercițiul ulterior al acțiunii civile; și *vice-versa*, condamnarea lui are ea vre-o autoritate înaintea instanțelor civile, chemate a statua mai târziu asupra cererii în daune? Chestiunea este din cele mai controversate, de și principiile generale sunt suficiente pentru a o decide.

Din capul locului întâlnim două sisteme opuse, susținute de doi mari jurisconșulți ai veacului trecut.

Merlin a susținut cu multă convingere că hotărârea pronunțată în penal are, în toate cazurile, autoritatea lucrului judecat asupra hotărârii ce urmează a se da în civil; de unde ar rezulta că faptele constatate de instanțele represive n'ar mai putea fi contestate înaintea tribunalelor civile. *Le criminel emporte le civil*, dice acest autor.

(1) A se vedea *Curierul Judiciar* No. 77 și 78 din a. c.

Această soluție ar fi, după marele jurisconșult, conformă atât principiilor cât și textelor. Ea ar fi mai întâi conformă principiilor, cari cărmuesc materia lucrului judecat, pentru-că cele trei condițiuni cerute de art. 1201 ar exista în specie. *Identitatea de obiect* există, în adevăr, căci, în ambele acțiuni, obiectul este repararea daunei cauzate prin actul incriminat; reparare, care, în instanța penală, se va traduce prin aplicarea unei pedepse, iar în cea civilă, prin condamnarea la daune. *Identitatea de cauză* există de asemenea, fiind-că, în ambele acțiuni, baza este aceeași: faptul delictuos și dăunător, care a fost comis. În fine, ar exista și *identitate de părți*, al treilea element al lucrului judecat, de oare-ce ministerul public fiind, în specie, contradictorul legitim al acuzatului pentru toate interesele compromise, el represintă atât interesele personale ale părții leșate, cât și acele ale celor-l'alți membrii ai corpului social.

Această soluție ar rezulta și din oare-cari texte, și anume: din art. 466 Pr. pen., după care actul autentic declarat de falș, în totul său în parte, este indreptat, șters sau adăogit, după ordinul tribunalului corecțional, care a judecat falșul⁽²⁾, ceea-ce lasă a se presupune că efectul hotărârii penale este absolut în privința instanțelor civile, fiind-că partea falșificată este ștearsă, adică desființată; din art. 180 C. civ., după care, de câte ori dovada celebrării legale a unei căsătorii este dobândită prin rezultatul unei proceduri penale, înscrierea sentinței în registrele stărei civile, asigură căsătoriei, din ziua celebrării sale, *toate efectele civile*, atât în privința soților cât și a copiilor născuți din acea căsătorie; în fine, din art. 213 C. civ., după care condamnarea unuia

(2) În urma legii din 28 Maiu 1893, falșul nu mai este astăzi nici odată o crimă. Această corecționalizare a falșului a fost provocată de numeroasele achitări ivite, în această privința la jurați. Incetul cu incetul, dacă vom corecționaliza mereu faptele pentru care jurații achită, vom ajunge indirect la desființarea acestei frumoase instituții.

din soți la muncă silnică sau reclusiune, este o cauză de divorț. La aceste texte se mai poate încă adăoga art. 8 din Pr. pen.; căci punerea în suspensie a acțiunii civile până la judecarea definitivă a acțiunii publice, lasă încă a se presupune că decisiunea dată în penal va putea să aibă o înrîurire asupra hotărîrei, care se va da mai târziu în civil.

În fine, în favoarea acestei soluții, procurorul general Mourre a invocat, înaintea Curții de cauză din Franța⁽³⁾, următoarele considerațiuni: «Hotărîrea dată în penal, ȳice Inaltul magistrat, este un monument ridicat în sinul societății, care trebuie să fixeze toate privirile și să încătușeze toate gândirile; ea este un monument asupra căruia se întipărește un adevăr public. *Ingrozitoare ar fi acea teorie, care ar permite ca lucrul, judecat odată în penal, să se mai judece de al doilea în civil!* Ast-fel, sub cuvânt că acțiunea publică și interesul privat sunt două lucruri deosebite, hotărîrea civilă ar putea să ȳică că un om nu este vinovat, atunci când el a plătit cu viața sa crima ce a comis; sau că crima este patentă, atunci când el a fost proclamat nevinovat de justiția represivă și redat societății. Dacă un tribunal civil ar putea, din cauza materiei și în baza unei distincțiuni oare-care, să examineze din nou acelaș fapt și să judece de al doilea aceeași chestie, la ce contradicție s'ar putea da loc prin asemenea procedare?... Ce tulburare și ce scandal s'ar aduce zilnic în societate!»⁽⁴⁾

Acest sistem, ușor de răsturnat, a fost viu combătut de Toullier⁽⁵⁾. În adevăr, nu există, în specie, identitate de obiect, pentru că urmărirea penală tinde la aplicarea unei pedepse, pe când cea civilă are de scop dobândirea unei despăgubiri bănești. «Moartea, munca silnică sau altă pedeapsă ce cere ministerul public, și biletele de miș de lei ce cere partea lesată, nu sunt unul și acelaș lucru», ȳice cu drept cuvânt Marcadé (V. art. 1351, No. XV, p. 202). În al doilea loc, nu există identitate de cauză⁽⁶⁾, fiind-

⁽³⁾ Cas. fr., 19 Martie 1817. Veđi Sirey, 1817, 1. 169 și Répert. Dalloz, *Chose jugée*, 558, nota 1. Concluziile procurorului general Mourre, din care am extras câte-va rënduri, se pot vedea în Merlin, *Quest. de droit*, V^o *Faux*, § 6, No. 8, t. IV, p. 163 (ed. a 4-a din 1829).

⁽⁴⁾ Veđi în acest sens, Merlin, Répert. V^o *Chose jugée*. § 15 și 16; V^o *Non bis in idem*. § 14-16. Veđi de acelaș autor și *Quest. de droit*, V^o *Faux*, § 6, No. 6. Veđi și autoritățile citate în Pand. fr., V^o *Chose jugée*, 2105.

⁽⁵⁾ Toullier D., V. partea II, 840 urm. Veđi și F. Hélie, *Instruc. criminelle*, II. 1108 urm. Cas. fr. D. P. 54. 1. 74. Sirey, 55. 1. 437.

⁽⁶⁾ Cpr. Allard, *Étude sur la chose jugée* (1875), p. 355, 356. Pand. fr., V^o *cit.*, 2107. — *Contră*: Toullier D. (V. partea II, 247), care admite identitatea de cauză, pentru-că,

că, pe când ministerul public invoacă, în faptul incriminat, violarea legii penale, pentru că faptul a fost comis cu voință, cu intenție răutăcioasă, partea lesată poate să considere acelaș fapt ca o simplă culpă, ca un quasi-delict (art. 998, 999 C. civ.).

În fine, și aceasta este și mai evident, nu există identitate de părți, pentru că, în penal, acțiunea aparține ministerului public, iar în civil, părții leșate. Merlin obiectează că ministerul public, reprezentând Societatea, reprezintă prin aceasta însuși și pe partea leșată, ea fiind un membru a acelei societăți; însă la aceasta Toullier rëndunde, cu drept cuvânt, că dacă ministerul public reprezintă întru cât-va pe partea leșată, ca membru interesat a reprimării delictului, el n'o reprezintă de loc în cât privește interesele sale private. «Straniu reprezentant este acela, ȳice Toullier (*loco cit.*, 256), care nu poate nici să pue concluzii, nici să primească mandat de la persoana ce se pretinde că reprezintă. Să înlăturăm, deci, pentru tot-d'a-una, această doctrină nouă, falsă și periculoasă, care pretinde a face din ministerul public mandatarul părții civile absente. El are sarcina de a veghea ca interesele mincrilor să nu fie compromise, și cu toate acestea, nici-odată nu s'a pretins că el este mandatarul lor, și că hotărîrea pronunțată în urma concluziilor procurorului, ar fi lucru judecat față de minorii, cari n'ar fi fost reprezentați în instanță de mandatarul lor legal, etc.».

Toullier, trebuie s'o recunoaștem, a răsturnat cu o logică sdrobitoare sistemul lui Merlin, însă, din nefericire, sistemul propus de densus, după care lucrul judecat în penal n'ar avea nici odată vre-o înrîurire asupra acțiunii civile, este și el inadmisibil, pentru-că ne ar conduce la acest rezultat, pe care procurorul general Mourre îl califică, cu drept cuvânt, de îngrozitor, și anume, ca instanțele civile să poată ȳice că un om nu este vinovat de o faptă pentru care instanțele represive, în urma unor desbateri solemne, l'ar fi condamnat la munca silnică pe viață și, în alte țări, poate chiar la moarte; sau ca instanțele civile să admită o despăgubire pentru o faptă declarată inexistentă de acele represive.

Iată cum se exprimă, în această privință, un scriitor, care este în acelaș timp și magistrat, presidentul Lagrange:

«L'idée qu'un homme frappé d'une peine au nom de la Société, après des débats solennels, où toutes les garanties ont été prises en faveur

în ambele acțiuni, faptul ar fi acelaș.— Chiar dacă ar fi așa, totuși lipsesc cele-lalte două identități ale lucrului judecat, ceea-ce condamnă sistemul lui Merlin.

de la défense, puisse encore devant les tribunaux civils, et quand il ne s'agit plus que de dommages-intérêts aux quels son crime ou son délit a donné lieu, contester sa culpabilité, et soutenir le mal-jugé de sa condamnation, cette idée est si opposée à tout système de justice régulière et au respect qui doit s'attacher aux décisions de la justice, qu'elle ne se présente pas facilement à l'esprit» (7).

Prin urmare, trebuie să căutăm o altă soluție intermediară, care să impace toate interesele. Această soluție o vom expune în studiul următor.

(Va urma)

D. Alexandresco

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, Secț. II

Audiența de la 28 Martie 1902

Președenția D-lui N. MANDREA, Președinte

Societatea «Lotru» și Administrația financiară de Vâlcea, recursuri fiscale

Contribuții directe.—Apel în contra deciziilor comisiilor comunale.—Citații.—Coprinsul citației.—Când trebuie judecat apelul.—Judecare înaintea orei fixate în citație.—Casare.—Decisiile comisiilor de apel.—Calea pe care se poate ataca.—Recurs.—Contestație.—Inadmisibilitate.—(Art. 54 41, 42 și 46 din legea pentru const. și percep. contribuțiilor directe).

1. *Apelurile în contra deciziilor comisiilor comunale, — afară de cele primite în ultimele 8 zile de ședință, — se judecă citându-se părțile, iar citația trebuind să cuprindă ziua și ora când partea trebuie să se prezinte la judecată, cauza nu poate fi judecată de cât la ziua fixată și nu înainte de ora arătată în citație.*

Ast-fel, este casabilă, ca dată cu exces de putere, decizia comisiei de apel când se constată că apelul s'a judecat, în lipsa părții, înainte de ora fixată în citație.

2. *Decisiile comisiilor de apel sunt definitive și nu pot fi atacate pe altă cale de cât aceea a recursului în casație.*

Ast-fel, contestația făcută în contra unei asemenea decizii este neadmisibilă.

Decisiunea 681/902.—Casată decisiunile comisiunii de apel din județul Vâlcea cu No. 122 și 387/902, în urma recursurilor făcute de Societ. «Lotru» și Administrația financiară de Vâlcea.

S'a ascultat d-l avocat Gr. Procopiu din partea recurentei Societatea «Lotru» în desvoltarea motivelor de casare și pe d-l Christu Grecescu, din partea fiscalului combateri.

Curtea deliberând,

Asupra motivului de casare invocat de Societ. «Lotru» contra decisiunii cu No. 122/902:

«Exces de putere rezultând din faptul că comisia de apel a judecat apelul fără a ne cita, întru cât ne-a citat

pentru ora 10, și fiind ce' d'inteu pe condică ne-a judecat la orele nouă și jumătate».

Având în vedere că după art. 54 din legea de constatare și percepere a contribuțiilor directe, apelurile în contra hotărârilor comisiunilor comunale, afară de cele primite în ultimele 8 zile de ședință, se judecă citându-se părțile;

Considerând că citația trebuind să cuprindă ziua și ora când partea trebuie să se prezinte la judecată, cauza nu poate fi judecată de cât la ziua și nu înainte de ora arătată în citație;

Considerând că în speță, din lucrările aflate în dosarul cauzei se constată că apelul recurentei Societății «Lotru» a fost judecat înainte de ora arătată în citație;

Că în asemenea condițiuni recurenta neavând cunoștința de ora judecării apelului său, comisiunea de apel prin exces de putere i-a respins apelul ca neintemeiat;

Că așa fiind, motivul invocat este întemeiat și dar decisiunea urmează a fi casată;

Asupra motivului invocat de fisc în contra decisiunii cu No. 387 din 1902:

«Comisiunea de apel admițând contestațiunea făcută de Societatea «Lotru» în contra decisiunii cu No. 122/902 a violat legea de constatare și percepere după care se poate face numai recurs contra deciziunilor comisiunilor de apel»;

Având în vedere că din combinațiunea art. 41, 42 și 46 din legea pentru constatarea și perceperea contribuțiilor directe, decisiunile comisiunilor de apel sunt definitive și nu pot fi atacate pe altă cale de cât aceea a recursului în casație;

Că dar comisiunea de apel admițând contestațiunea făcută de Societatea «Lotru» contra decisiunii cu No. 122/902, a violat sus citatele texte de lege, și deci decisiunea sa are a fi casată.

Pentru aceste motive, Curtea, casează, etc.

Audiența de la 19 Iunie 1902

Președenția D-lui N. MANDREA, Președinte

Vasile Bădescu cu G. Ath. Țico

Urmărire imobiliară.—Erori parțiale în descrierea imobilului.—Dacă pot fi invocate pentru întâia oară în casație.—(Art. 503 și 512 din Pr. civ.).

Urmărire imobiliară.—Termenul de vânzare publicat în *Monitorul Oficial*.—Dacă creditorul urmăritor este obligat a alătura la dosar un număr din *Monitor*.—(Art. 508 și 535 din Proc. civilă).

1. *Greșelile parțiale făcute în descrierea bunurilor urmărite nu pot fi invocate ca motive de casare dacă nu au fost propuse mai întâi înaintea tribunalului urmăritor.*

2. *Nici un text de lege nu obligă pe creditorul urmăritor să alătura la dosarul urmăririi «Monitorul Oficial» în care este imprimată publicația de vânzare.*

Decisiunea 251/902.—Respins recursul făcut de Vasile Bădescu contra ordonanței de adjudecare a trib. Notariat Ilfov cu No. 8/902, în proces cu G. Ath. Țico.

(7) Lagrange, *Revue critique de législation*, t. VIII, anul 1856, p. 33.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier G. Licu ;

Pe d-l avocat Al. Șonțu din partea recurentului în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe intimat în combateri.

Deliberând,

Asupra mijloacelor de casare :

I. «Violarea art. 503 Pr. civilă care cere ca procesul-verbal de situația imobilului să cuprindă: reproduce-rea în extract a titlului ce se execută și o descriere pe cât se poate mai amănunțită a imobilului. Or procesul-verbal aflat la dosar nu este făcută în conformitate cu acest articol. ba chiar afișele și publicațiile vorbesc numai de două corpuri de casă fără a se arăta că mai este un grajd de 6 cai, de zid și alte construcții.

II «Violarea art. 535 combinat cu art. 508 Procedura civilă, care prescrie că în cas de amânarea adjudecățiunii, alte publicațiuni și afișe noi se vor face, în două săptămâni cel puțin, înaintea zilei din nouă hotărâtă pentru adjudecare și cu aceste publicațiuni se va urma potrivit art. 507, 508, 509 și 511 Pr. civ., etc., ceea ce nu s'a petrecut în speța noastră, în urma jurnalului No. 5229 din 11 Iunie 1901 de amânarea adjudecării, după cum rezultă din examinarea dosarului și a ordonanței de adjudecare.

«Tribunalul era dator să oblige pe creditor să prezinte Monitorul Oficial, cu publicația ultimă și ne făcând'o. legea este violată, căci nu este alt mijloc pentru tribunal de a verifica, dacă publicația din Monitor este conformă cu legea, și este o eroare grosieră de fapt când tribunalul constată că și în această privință procedura este completă.

«Ambele aceste două motive sunt prevăzute de lege, sub pedeapsă de nulitate, în art. 512 din Procedura civilă, și deci conform art. 562 din Proced. civilă, se pot desfășura înaintea Inaltei Curți de casațiune și justiție».

Având în vedere ordonanța de adjudecare supusă recursului din care rezultă că după cererea creditorului G. Ath. Tico, tribunalul de Ilfov a scos în vânzare prin licitațiune publică un imobil al recurentului pentru plata unei datorii ipotecară executorie și după îndeplinirea formelor vânzării, imobilul a fost definitiv adjudecat asupra creditorului ipotecar care depunând prețul, în modul arătat de tribunal, a obținut ordonanța de adjudecare supusă recursului ;

Considerând că se constată că recurentul de și a fost față la tribunal cu ocazia vânzării însă nu a ridicat nici un incident cu privire la situațiunea imobilului urmărit ;

Considerând că erorile parțiale în descrierea imobilului nefiind prescrise de art. 512 din Procedura civilă, sub pedeapsă de nulitate, nu pot fi propuse d'a dreptul la Curtea de casațiune ;

Considerând de asemenea că rezultă din ordonanța de adjudecare supusă recursului că termenul vânzării de 1 Noembrie 1901 a fost publicată în «Monitorul Oficial» No. 85/901 și prin nici un text de lege nu se

prevede obligațiunea pentru creditorul urmăritor a atașa la dosar «Monitorul Oficial» în care se face publicația pentru termenul de vânzare.

Că prin urmare ambele mijloace aș a fi respinse ca inexacte în fapt și neîntemeiate.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge, etc.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI NEAMȚU

Audiența de la 21 Februarie 1902

Președinția D-lui G. ALEVRA, Președinte

M. T. Mandrea cu D-r Emanoil Riegler

Sentința civilă No. 90

Acțiune posesorie. — Servitute necontinuuă. — Drept de trecere. — Lipsă de titlu. — Dacă servitutea de trecere acordată unui loc înfundat poate da loc la o acțiune posesorie. — (Art. 616, 622, 623 și 624 Cod civ.).

¹⁰ Servitutea de trecere fiind o servitute necontinuuă, care nu se poate dovedi de cât prin titluri, iar nu prin prescripție, urmează că posesiunea unei asemenea servituți nu poate da loc la o acțiune posesorie.

²⁰ Proprietarul unui loc înfundat poate reclama o trecere pe locul vecinului său pentru exploatarea fondului său, însă cum acest drept de trecere este un drept real, un drept de servitute care robeste dreptul de proprietate al vecinului, el nu poate fi reclamat de cât pe cale petitorie.

³⁰ Art. 616 Cod civ. nu crează titlu adică dreptul însuși de servitute, ci crează un drept la servitutea de trecere.

S'a ascultat d-nii avocați: O. Stati și I. D. Ioanin din partea apelantului M. T. Mandrea; Al. Blancfort și Gh. Văscu din partea intimatului D-r Emanoil Riegler. Tribunalul,

Având în vedere apelul introdus de M. T. Mandrea contra cărței de judecată No. 958/901 a d-lui Jude ocolului Piatra, prin al cărui dispozitiv se admite acțiunea posesorie făcută de d-l doctor Emanoil Riegler contra d-lui M. T. Mandrea, pentru exercitarea dreptului unei servituți de trecere la un loc înfundat ;

Având în vedere actele ce compun dosarul cauzei, susținerile orale și concluziunile scrise ce părțile au produs în instanță ;

Considerând că în fapt s'a stabilit următoarele : d-l doctor Riegler, proprietarul moșiei Șerbesti, este proprietar în acelaș timp și pe o porțiune de pământ în câtime de 5 falcă care fac parte din moșia Șerbesti, dar care sunt înfundate în moșia Cărligi, proprietatea d-lui Mandrea, ast-fel că accesul la calea publică se face pe marginea unui iaz și în acelaș timp pe moșia Cărligi, proprietatea d-lui Mandrea. În primăvara anului 1901, oamenii d-lui Mandrea a împeditat pe doctorul Riegler de a mai trece pe moșia Cărligi (de și trecuse vre-o 30 ani) ast-fel că, acest din urmă găsindu-se înfundat, a recurs în posesoriu la judecătoria ocolului Piatra unde a avut câștig de cauză ; iar Mandrea nefiind multumit pe hotărîrea dată de d-l judecător, a făcut apel ;

Având în vedere că, chestiunea dedusă în judecata tribunalului, se resumă în punctul dacă acțiunea posesorie poate fi admisibilă, când este vorba de o servitute de trecere, și în specie, de la un loc înfundat, sau acțiunea petitorie este singura acțiune care trebuie să-și ia locul ;

Considerând că servitutea sau dreptul de trecere, după art. 622 Cod. civ., este clasat între servituțiile necon-

tinuă, și că această clasă de servituți, după art. 623 și 624 Cod. civ., nu poate fi stabilită de cât prin titluri; de unde apoi consecința logică că prescripțiunea nu-i conferă titlu și deci posesiunea lor nu poate crea acțiunea posesorie;

Considerând că, dacă asemenea servituți nu se pot stabili prin prescripțiune și deci nu sunt protejate de acțiunile posesorii, apoi cauza nu consistă în înprejurarea că ele nu ar fi susceptibile de quasi-posesiune, și ori care altă servitute continuă își are rațiunea după cum spune Laurent, tom. VIII, pag. 250, în împrejurarea, că aceste servituți se bazează pe actele de toleranță și de bună vecinătate, pe care legea n'a voit să le așeze în rândul celor ce pot fi dobândite prin prescripțiune, nici să le însumeze în art. 60 § 3 legea Judecătorei de ocoale, care cere ca posesiunea să fie utilă *ad usucapiendum*, să însușească condițiunile de la art. 1846 și 1847 din Cod. civ. iar art. 1853 Cod. civ. oprește de a prescrie când este la mijloc o posesiune exercitată prin simplă îngăduială, din cauză că este o posesiune sub nume precar;

Având în vedere că, intimatul în apel, susține că, la servituțele de trecere la un loc înfundat, nu se poate aplica principiul, care refuză achizițiunea prin prescripțiune a servituților discontinue, pentru că, dreptul de trecere la un loc înfundat fiind aici conferit prin legea însuși, exercițiul ei nu poate fi taxat de simplu act de toleranță, este o adevărată posesiune producând efectele sale ordinare;

Considerând că art. 616 Cod. civ. se rostește clar, că proprietarul al cărui loc este înfundat, care nu are nici o eșire la calea publică, poate reclama o trecere pe locul vecinului, sau pentru exploatarea fondului etc., cu alte cuvinte, dreptul pe care legea ți 'l dă, este de a reclama în justiție o trecere pe locul vecinului, în cas de opunere, și întru cât acest drept de trecere este un drept real, un drept de servitute legală, care robește dreptul de proprietate al vecinului, el nu poate fi reclamat de cât pe calea petitorie, după cum cu un drept cuvânt se rostește Inalta Curte de casație și justiție, secția I (No. 360 din 19 Decembrie 1893) iar nu pe cale posesorie;

Considerând că este constatat că art. 616 — 619 din Codul nostru civil sunt o copie fidelă a art. 682 — 685 din Codul francez; că în Franția până la legea din 20 August 1881 chestiunea dacă servitutea de trecere prevăzută de art. 616 Cod. civ. român poate fi dobândită prin prescripție, era discutată: Toullier și Valette au susținut că această servitute nu poate fi stabilită prin posesiune de 30 ani, iar alții ca Laurent, Marcadé, etc. au susținut contrariul, și pentru curmarea discuțiilor s'a votat în Franța legea din 1881, care în art. 685 Cod. civ. francez (619 rom.) prevede anume stabilirea servituței de înfundătură prin prescripția de 30 ani; că întru cât la noi n'a intervenit o asemenea lege, apoi părerea ce susținem ne pare mai juridică, conformă cu spiritul legii (art. 616), care este destul de clar când refuză achizițiunea prin prescripțiune a servituților discontinue;

Considerând că odată stabilit și documentat că art. 616 Cod. civ. nu crează dreptul de servitute însuși, ci dreptul la servitutea de trecere și cum dreptul de trecere este regulat în clasa servituților necontinue, servituți care după art. 623 combinat cu art. 624 Cod. civ. nu pot fi stabilite de cât prin titluri, apoi consecința logică că acțiunea posesorie în complângere exercitată de d-l doctor Riegler nu poate avea loc și deci urmează a fi respinsă.

Pentru aceste motive, redactate de d-l supleant C. Altangiu, Tribunalul, în majoritate, admite apelul, etc. (ss) C. Alevra, C. Altangiu.

p. Grefier (s) V. Mihăilescu

O p i n i u n e

Având în vedere apelul făcut de M. T. Mandrea contra cărței de judecată No. 958/901 a Jud. ocol. Piatra;

Având în vedere că în fapt se stabilește următoarele: moșia Șerbesti are o porțiune de trecere izolată și despărțită printr'un iaz, de restul moșiei, așa că n'are acces la calea publică; din această cauză trecerea la porțiunea de teren izolată, trecere practică în vederea culturii s'a exercitat după cum rezultă din audiarea martorilor la prima instanță, mai bine de 30 de ani, pe lângă malul iazului, adică intrând pe proprietatea apelantului, care, în cele din urmă s'a opus la o atare călcare a pământului său, ceea ce a determinat pe proprietarul moșiei Șerbesti să intente acțiunea posesorie la judecătorul de ocol respectiv unde a obținut câstig de cauză;

Considerând că, în vechiul drept roman, numai lucrurile corporale puteau face obiectul unei tradițiuni, de oare-ce lucrurile corporale nu sunt susceptibile de o posesiune propriu zisă; că cu timpul s'a ajuns pentru această din urmă categorie de bunuri la o quasi-posesiune. Ast-fel, în privința servituților reale, tradițiunea e considerată ca făcând de îndată ce proprietarul fondului dominant, începe să 'și exercite servitutea cu învoirea proprietarului fondului servient: *usus unius et potentia alterius*. Acest lucru s'a putut face de îndată ce s'a analizat mai bine distincțiunea dintre sus amintitele două categorii de bunuri. În adevăr, dreptul de servitute e tot așa de incorporeal ca și dreptul de proprietate dar nu trebuie să ne uităm la dreptul în sine, ci la obiectul dreptului, singurul care poate fi transmis prin tradițiune. Fiind că se admite înstrăinarea dreptului de proprietate, trebuie să se admită și înstrăinarea unei desmembrări a acestui drept, prin mijlocul numit *possessio juris* sau *quasi-possessio*, soluțiune ce n'a fost posibilă de cât din clipa când elementul intelectual a început să se deslipească de cel material și în această direcțiune, spiritul modern a mers mai departe. Căci posesiunea a eșit din domeniul drepturilor reale, întinzându-se și la statutul civil, posesiune de stat (Ihering III, p. 68, No. 38; p. 70, No. 42 etc. Planiol I);

Considerând că din momentul ce servituțile sunt susceptibile de quasi-posesiune, ele pot fi stabilite prin prescripțiune și deci pot da naștere unei acțiune posesorii; că această soluțiune a dreptului roman n'a fost admisă de legiuitorul român de cât pentru servituțile continue și aparente, singurile care pot fi stabilite prin prescripțiunea de 30 ani (art. 623 Cod. civ.); că în ce privește cele-alte servituți, care n'au acest caracter, ele nu se pot stabili de cât prin titluri (art. 624 Cod. civ.), căci titlul face să dispară presumpțiunea de precaritate sau de toleranță alipită de exercițiul unor atare servituți;

Având în vedere că art. 616 — 619 Cod. civ. reglementează servitutea legală de interes privat pentru loc înfundat, că, în cod nu găsim regulile comune aplicabile atât servituților legale cât și celor stabilite prin faptul omului; însă regulile edictate pentru acestea din urmă, în ce privește exercițiul lor și drepturile sau obligațiunile ce produc, se aplică de o potrivă și servituților legale afară numai dacă aceste reguli nu sunt contrare dispozițiunilor speciale diferitelor servituți de acest gen;

Considerând că, în servitutea de trecere pentru un loc înfundat trebuie să distingem între dreptul de servitute, creat însuși de lege și între exercițiul acestui drept, a cărui modalitate se poate stabili prin convenție, judecată sau prescripțiune; că separând ast-fel elementul abstract al dreptului în sine, de cel real al exercițiului servituței, nu se poate spune că dreptul de trecere e o servitute necontinuă, căreia trebuie să se aplice dispozițiunea art. 624 Cod. civ. care zice că servituțile necontinue nu se pot stabili de cât prin titlu, căci acest

articol guvernează numai materia servituților stabilite prin faptul omului, și de acea figurează în cap. III care organizează această din urmă materie; că în specie însuși legea crează dreptul de servitute, așa că numai poate fi vorba de convențiunii sau testament pentru a crea cea ce deja există, căci în cazul de față titlul e chiar legea care a creat dreptul, întru cât prin noțiunea, titlul nu trebuie să înțelegem numai un act juridic special (contract, testament) iar intervențiunea justiției ar fi necesară numai în ce privește contestațiunile ce s'ar ridica fie relativ la existența servituței chiar, fie la locul și modul exercitărei ei;

Considerând că acțiunile posesorii garantează exercițiul tuturor drepturilor reale a căror posesiune e susceptibilă de prescripțiune, că servitutele de trecere pentru loc înfundat, fiind exercitate în virtutea unui drept, a unui titlu legal, poate face obiectul unei adevărate posesiuni și da naștere competenței; că prin urmare, de și dreptul proprietarului înfundat de a cere o eșire la calea publică e imprescriptibil, modul de a exercita acest drept și determinarea locului pe unde se va face trecerea, sunt susceptibile de a fi dobândite prin posesiunea de 30 ani; că o atare posesiune are de efect să determine locul și modul de trecere în mod irevocabil, astfel că acest exercițiu, continuu ținând loc de învoială sau de hotărâre; că, de altminterea o trecere atât de îndelungată implică din partea proprietarului fondului servient, un consimțământ tacit pentru menținerea stărei de lucruri actuale, ceea ce înseamnă că prescripțiunea a schimbat ca în tot-deauna, o stare de fapt și nu de drept;

Considerând că această soluțiune decurge din rigorierea principiilor mai sus expuse, că conform art. 61 L. Jud. pace, astăzi nu se poate statua de cât în posesor, fără a prejudeca întru nimic fondul chiar a dreptului care rămâne a se judeca pe cale principală, după regulile generale de competență; că fiind stabilit că tulburarea servituței de trecere pentru loc înfundat poate da naștere competenței, și întru cât e constatată că în specie, acțiunea posesorie întrunește condițiunile cerute de sus menționatul articol, de oare ce n'a trecut un an de la tulburare, iar reclamantul a dovedit că înainte de această epocă a săpănit mai mult de un an, tribunalul trebuie să respingă apelul, obligând pe M. T. Mandrea să lase în folosul moșiei Șerbești, libera trecere pe lângă iazul pe unde s'a exercitat trecerea la porțiunea de teren ce nu are acces la calea publică.

Pentru aceste motive, sunt de părere a se respinge apelul, etc. etc.

(s) Ștefan Scriban

Observație.—In cât privește servituțile care pot da loc la o acțiune posesorie, vezi Judec. ocol. Ploești, *Curierul Judiciar* din 1902, No. 46 și nota D-lui D. Alexandresco; iar în cât privește chestiunea de a se ști dacă proprietarul unui loc înfundat poate să exercite acțiunea posesorie contra proprietarilor vecini, cari s'ar opune la exercițiul servituței de trecere, vezi Judec. ocol. Cloșani, *Curierul Judiciar* din 1901, No. 83 și nota D-lui D. Alexandresco. Cpr. și Trib. Ilfov, *Curierul Judiciar* din 1900, No. 47. (N. R.)

TRIBUNALUL DOLJIU, s. comerc. și de not.

Audiența de la 19 Septembrie 1902

Președenția D-lui I. COANDĂ, Membru de ședință

Nae Petcu Ion și Petre Perișoreanu, dați judecății pentru abus de încredere față cu Soc. Usinei Electrice din Craiova.

Sentința corecțională No. 587.

Electricitate. — Sustragere frauduloasă. — Abus de încredere.

Faptul de a-și însuși în mod fraudulos, prin un supliment de instalare, necunoscut usinei de electricitate, curentul electric, împiedicându-l, prin aceste mijloace, de a trece prin contorul așezat în acest scop, și conducându-l direct la becurile de lumină, în dauna usinei de electricitate, constituie un abus de încredere, prevăzut și pedepsit de art. 322, 323 C. penal.

S'a ascultat d-ni avocați: Al. Nicolaidi și I. Stanovic din partea inculpatului Nae Petcu Ion și C. Alexianu din partea părții civile Soc. Usinei electrice din Craiova;

Tribunalul deliberând, și

Având în vedere că Nae Petcu Ion și Petre Perișoreanu, comercianți din Craiova, sunt dați judecății sub inculpare că având instalată lumina electrică în magazinul lor de băuturi spirtoase din strada Cogălniceanu, prin întrebuițare de mijloace frauduloase, așezând o sârmă de sonerie, care făcea să treacă curentul electric direct la becurile de lumină, fără a trece mai întâi prin contorul așezat pentru a marca numărul hectovaților de electricitate ce se consuma, au consumat mai mult timp electricitate, fără a plăti societății conform contractului ce avea mai mult, între lunile Aprilie și Octombrie 1901;

Considerând că din procesul verbal, făcut de comisarul Dumitrescu, la 17 Septembrie 1901, și depunerile martorilor ascultați atât la primele cercetări, cât și astăzi în instanță, și din instrucțiunea orală făcută astăzi, se constată că inculpații având o instalațiune de lumină electrică la magazinul de băuturi spirtoase din Craiova, str. Cogălniceanu, și făcând și un supliment care a făcut ca contorul așezat de societatea electrică să nu funcționeze bine, din cauză că consumul devenind prea mare, curentul devenea prea puternic pentru acest contor, așa că angajatul societății, trimis pentru a regula contorul, după mai multe așezări de contoare, observăm că era așezată o sârmă de sonerie, care făcea să treacă curentul electric direct la becurile de lumină fără ca mai întâi să treacă prin contor, așa că lumina ardea și contorul nu marca aproape de loc numărul hectovaților ce se consuma, în care mod se frustra societatea; și denunțând cazul d-lui inginer al societății, cazul a fost reclamat justiției și anchetat;

Având în vedere că contorul era așezat chiar în casele inculpaților, și că singurii ei aveau interes ca curentul consumat să nu se marcheze de contor, ca astfel să se poată sustrage de la plată și dar numai ei au putut comite acest delict; că este puțin verosimil că Perișoreanu singur și fără știrea tovarășului său Nae Petcu Ion, să fi așezat această sârmă mai cu seamă că Nae Petcu Ion singur făcea plățile;

Că faptul acesta dovedit astfel în sarcina inculpaților, constituie delictul de abus de încredere, prevăzut și penat de art. 322 și 323 Cod penal, iar nu de delictul de înșelăciune; de oare-ce societatea reclamantă, de bună voe a încredințat inculpaților curentul electric pentru a se servi de el după ce conductele vor trece prin contor, așezat pentru a marca lumina con-

sumată, iar inculpații abusând de această încredere s'au servit de lumină, fără a măsura consumul în paguba societății:

Pentru toate aceste motive, în unire în parte cu concluziunile d-lui procuror, în ce privește aplicarea legii, tribunalul, condamnă, etc.

(ss) I. Coandă, Al. Cernătescu.

Observație. — Curtea de casație din Roma a decis că electricitatea este un lucru mișcător, susceptibil de a face chiar obiectul unui furt. Veți *Curierul Judiciar* din 1900, No. 59, cu adnotația d-lui D. Alexandresco. Aceeași soluție a fost de curând admisă și de Curtea din Toulouse. Veți *Sirey*, 1902. 2. 185. În cât privește cele-lalte produse, care se distribuiesc la domiciliul cetățenilor prin canalizare, precum: apa, gazul aerian, etc., veți *Cas. fr. Pand. Périod.* 1888. 1. 27 (în privința apei); *Pand. Périod.* 1900. 1. 161 (în privința gazului aerian), etc. Veți asupra tuturor acestor chestiuni, D. Alexandresco, *Dreptul civil român*, t. VII, p. 622, *ad notam*.

(N. R.)

Spiritul de transacțiune și arbitrarul

Judecata omenească oscilează neconținut între două extremități, trecând prin mai multe stațiuni intermediare. În aceste stațiuni chiar, spiritul uman este tot în oscilațiune.

Spiritele care se încumătă a se crede absolute, se stabilesc de regulă la extremități. Absolutismul lor însă este numai o iluzie; căci, de fapt, ori-cât de absolute ar fi, tot li se întâmplă să transigă.

Necesitățile practice impun transacțiunea în mod fatal, și fac ca viața socială să devie o serie întreagă de transacțiuni. Spiritele cumpătate recunosc existența necesară a acestei reguli sociale, a moderațiunii, a măsurii; și aceste spirite—de transacțiune—se deosebesc radical de spiritele dogmatice, deosebire numai în grad, în intensitate, căci de fapt cu toții transig.

În politică, transacțiunea găsește un teren vast de acțiune. Constituțiunile, de ori-ce natură, cuprind o serie de transacțiuni, și oportunismul este mai mult sau mai puțin o notă comună a tuturor partidelor politice din toate țările.

Care ar fi oare principiile politice cu care nu s'ar putea transige, și avem destule principii și de multe ori chiar contradictorii.

Trăim în secolul în care s'a dogmatizat mai mult ca ori-când. Toate partidele dogmatizează pe întrecute; aceasta este mania timpului nostru.

Avem azi diferite dogme: dogma monarhiei ereditare; dogma republicană, socialistă, a sufragiului universal, a libertății și egalității, a libertății presei, a gratuității și obligativității învățământului, și altele.

Toate aceste dogme la câte transacțiuni nu sunt supuse? Ast-fel, de pildă: dogma sufragiului universal consideră ca o eresie ori-ce condițiune de cens sau de cultură, dar cere condițiuni arbitrare de etate, de sex, de domiciliu, etc.

Asta înseamnă că politica este eminentemente un teren pentru transacțiune.

Spiritul omului de stat este un spirit de discernământ. El caută, nu numai de cât adevărul filosofic, ci ceea-ce, potrivit cu starea de lucruri în ființă, ar putea fi de folos țerei lui: observă, se inspiră de la fapte, de la timpuri, de la obiceiuri, măsoară piedecile, determină limitele, într'un cuvânt, face operă de transacțiune.

Există transacțiuni cu principiile, cu tot adagiul banal care afirmă contrariul; și așa putea zice, fără a fi taxat de îndrăzneț, că există transacțiuni în însăși morală; căci, de și omul onest nu face transacțiuni cu conștiința lui, totuși e însăși legea conducătoare a conștiințelor, legea morală, care face transacțiunii.

În univers sunt legi inexorabile; în matematici, adevăruri indiscutabile; în teologie, dogme inflexibile, dar în relațiunile sociale totul este supus transacțiunii.

Juriștii au printre ei spirite *à outrance*, care nu admit ideea de transacțiune și care se încearcă a dogmatiza. Ceea-ce îi preocupă pe dânsii nu e mai ales sublimitatea principiului cristalizat în lege, ci modul, forma exterioară prin care se arată principiul sub haina legii. Principiul poate să fie ori cât de oprimat, ori cât de tiranic, puțin importă când textul și-l impune prin forma sa.

Pe lângă adoratorii textelor și sclavii formelor, mai există, însă, și alți juriști cari extind dreptul de interpretare și de apreciere suverană a faptelor. Ei admit un drept temperat, transacțional, îndulcit prin considerațiunii de echitate și modelând textul după trebuință.

Primii juriști rezumă doctrina lor în: *dura lex, sed lex*, cei-alții, în *summum jus summa injuria*. Ambele doctrine alternează în Codicii moderni, și de multe ori ajung la contrazicere. Unele texte sunt categorice, nu lasă nimic judecătorului, altele deschid porțile largi interpretațiunii, făcând pe judecător arbitru suveran. Solemnitățile și rigorile dreptului strict, de multe ori se întâlnesc cu dispozițiunile lăsate la înțelepciunea și prudența magistratului, iar presumpțiunile *juris et de jure* stau alături cu presumpțiunile *facti hominis*.

În perplexitatea conștiinței lui, magistratul găsește o resursă în interpretare. Nici o lege din lume nu arată regulile după care s'ar face interpretarea. Ea cade în domeniul conștiinței, circumscrisă în forul interior, neavând alte limite de cât ale bu-nului simț.

Juriștii, cari țin la sensul literal al textelor, se alarmează de prea marea întindere a libertății de interpretare, arătând-o ca un izvor de desordine și de arbitrar al judecătorului. Teamă lor, însă, se vede că nu prea a stăpânit sufletele praviliștilor cari au întocmit legile popoarelor din trecut și a celor de astăzi. Codicii civili, la fie-care pas aproape, lasă câte ceva la arbitrarul judecătorului, chiar în actele fundamentale și în dispozițiunile care garantează ordinea publică și interesul general. Nu mai puțin accesibil este terenul pentru arbitrar în Codicii penalii, în cari este în-deobște cunoscută tirania textelor. În adevăr, ce este o Curte cu jurați de cât o instanță în care arbitrarul domnește drept rațiune și temei? Doi-spre-zece jurați, căzuți la sorți, sunt chemați să judece crimele. Chemarea lor

prin sorți și oarbă întemplantare, ce este de cât arbitrar? Jurații, cu majoritate de voturi, vor zice că acuzatul e culpabil, sau nu, și de un da sau nu al lor depinde ca acel supus judecăței să fie declarat criminal, sau om de treabă; iar acel *da* sau *nu* nu are nevoie de altă motivare sau temeiu, de cât arbitrarul suveran al cetățeanului jurat.

Verdictul dictat de arbitrar, circumstanțele atenuante lăsate în plină stăpânire a arbitrarului, pedeapsa se pronunță între maximum și minimum, după arbitrarul judecătorului, executarea pedepsei, după arbitrarul agentului de executare, arbitrar și iar arbitrar! În totul negațiunea absolutului, contrarul preciziei, un apel către spiritul de ordine, de măsură a magistratului. Și aceste în Codul penal, în acel text formidabil în care nu se poate trece nici cu un pas peste litera legii!

Nu dorim arbitrarul judecătorului, dar nu ținem nici la cultul superstițios al literei textului. Totul nu e de cât chestiune de ordine, de măsură, de justiție, și cu un cuvânt, chestiune de transacție.

Nu ne temem de arbitrarul judecătorului luminat, liniștit, conștiincios, dar avem groază de magistratul ignorant, pasionat, dușmănos sau cu loane, și în contra căruia nu ne pot apăra nici textele.

Și dacă este vorba de texte, cine ne garantează că acei ce le-au alcătuit au fost mai destoinici de cât acei ce le aplică? Cei mulți pot greși tot așa de ușor ca și cei puțini, și legile făcute de Camere pot să fie tot atât de nedrepte ca și hotărârile date de tribunale: *Les loix*, zice Montaigne, *se maintiennent en crédit, non parce qu'elles sont justes, mais parce qu'elles sont loix: c'est le fondement mystique de leur auctorité, elles n'en ont point d'autre qui bien leur sert. Elles sont souvent faites par des sots; plus souvent par des gens qui, en haine d'équité, on faulte d'équité; mais tousjours par des hommes, aucteurs vains et irrésolus* (Essais, livre II, Chapitre, XIII).

Cultul echității nu poate totuși să facă pe judecător a înlătura textul, căci acest abuz ar duce la răzvrătire, la anarhie.

Judecătorul trebuie să fugă de excesul dogmaticilor, iubitori mai mult de text de cât de dreptate, și să nu aibă de cât o pasiune, justiția.

Dogmaticii scot înainte pe Bacon, care ar fi zis: că nu există mai rea opresiune de cât arbitrarul judecătorului, și a definit legea cea mai bună cu cunoscutul adagiū: *optima lex quae minimum reliquit arbitrium iudici*.

Juriștii *à outrance* fac din cuvintele lui Bacon o axiomă, o regulă absolută. E curios, însă, că multor regule zise absolute li se pot opune o altă regulă tot atât de absolută ca și cea d'întăiu. Ast-fel, maximei lui Bacon, că *nu există mai rea opresiune ca arbitrarul judecătorului*, i se poate opune *că nici nu există mai grozavă tiranie ca cea a unui text*.

Această din urmă maximă are cel puțin atâta dreptate cât și maxima lui Bacon. Adevărul, însă, este că și aici e vorba tot de măsură, de circumstanțe.

Maxima lui Bacon *optima lex* nu e un adevăr absolut pentru toate timpurile și pentru toate stările sociale. Dreptul de interpretare al judecătorului e periculos și tiranic în țările înapoiate, a căror constituțiunii nu ar cunoaște principiul separațiunii puterilor, dar este o bine-facere în țările

mature, în care este deplin dezvoltat și mijlocul juridic și simțul moral.

Bacon se gândește la judecătorii medievali, cari condamnau caprele fermecate și șoarecii stricători, la judecătorii cari puteau pronunța pedepse, chiar moartea, de la densii, fără text, și cari în perplexitate spuneau ca Aulu Gelu: *sibi non liquere*, și puneau pe părți să tragă câte un paiu, dând dreptul celui ce nimerea paiul mai lung.

Judecătorii surzi condamnau în Franța pe Quasimodo pentru delictul imaginare, și chiar în secolul nostru, Paul Louis Courier, marele literat și om de spirit, era trimis în judecată și condamnat ca atentator la ordinea și morala publică, pentru faptul că nu s'a întristat de moartea Ducelui de Berry și nu s'a bucurat de nașterea Ducelui de Bordeaux; pentru că în pamfletul lui, după cum zicea procurorul Regelui, nu era nici bucurie nici întristare.

Astăzi, suntem departe de acele timpuri. Pasul făcut în civilizație este enorm, și față de mersul gigantic al progresului, textele rămân în urmă, cu dispozițiunii ce par copilării față de starea de lucruri în ființă.

E. M. Sculi

Judecător al ocolului Olt-Topolog, jud. Argeș

D-l Ion N. Cesărescu, primul nostru redactor, se grăbește a mulțumi numeroșilor săi amici și cunoscuți cari l-au felicitat cu ocazia alegerii sale ca Prim ajutor de Primar al Capitalei.

BIBLIOGRAFIE

A a părut:

CODICELE DE ȘEDINȚĂ

AL

JUDECATORULUI DE PACE

ADNOTAT ȘI COMENTAT

coprinzându

Legea pentru Judecătorii de Pace adnotată cu debaterile parlamentare din 1879, 1894 și 1896. Explicațiunea teoretică și practică a cazurilor, Controversele Legii și Jurisprudența (1868—1902) în comparațiune cu legiurile vechi, legiurile franceză, belgiană și geneveză în concordantă cu Noul Cod de Procedură. Regulamentul legii pentru Judecătorii de Pace. Legea pentru autentificarea actelor adnotată cu Jurisprudența înaltei curți. Legea pentru tocmeli agricole.—Legea repausului duminical.—Reproducerea textelor principale din celelalte legi relative la competența specială a județului de ocol cu observațiunii și trimiteri. Inovațiunile noului proiect al legii de pr. civ. relative la competența jud. de ocol. Un index alfabetic al legii timbrului. Tabela noilor taxe de Portărel etc.

DE

CORNELIU BOTEZ

Memburu de ședință la trib. Botoșani

NB.— Se mai gasesc de vânzare numai câte-va exemplare la autor, și la redacția și tipografia acestui ziar, de unde se expediază contra valoare plus porto.

OFERIM bun preț acelor care posed și ar vrea să vândă voi. I și III din Comentariile de Drept Civil a d-lui D. Alexandrescu.

Amatorii se vor adresa cu ofertele d-lui Codreanu, la Administrația ziarului *Curierul Judiciar*, București.

Rugăm pe abonații noștri, rămași în restanță cu plata abonamentelor, să bine-voiască a achita sumele datorite cât mai neîntârziat, direct către d-l Codreanu, la administrația ziarului în București, 6 Splaiul Brâncoveanu Voevod, prin mandat sau timbre poștale, sau în mâinile numai a vechilor incasatori autorizați: Manole Horișescu pentru București și I. Riveanu pentru provincie, de la cari vor primi în schimb chitanțe din registrul cu matcă, prevăzute cu ștampila ziarului nostru.